

Čtvrtek, 15. března 2018

P8_TA(2018)0081

„Zabíjení z milosti“ v Ugandě

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. března 2018 o zabíjení „z milosti“ v Ugandě (2018/2632(RSP))

(2019/C 162/12)

Evropský parlament,

- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv ze dne 10. prosince 1948, jejíž je Uganda signatářem,
- s ohledem na dohodu o partnerství AKT-EU (tzv. dohoda z Cotonou), a zejména na její čl. 8 odst. 4 o nediskriminaci,
- s ohledem na Ústavu Ugandské republiky,
- s ohledem na Mezinárodní úmluvu o právech dítěte přijatou dne 20. listopadu 1989, a zejména na články 2 a 6 této úmluvy, v nichž se výslovně stanovuje zásada nediskriminace, a to i na základě zdravotního postižení, a právo na život,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením, která byla přijata v roce 2006, a zejména na její článek 32, který stanovuje, že všechny smluvní strany musejí začlenit zdravotní postižení a osoby se zdravotním postižením do svého úsilí v oblasti mezinárodní spolupráce,
- s ohledem na nejnovější rezoluce Rady OSN pro lidská práva ze dne 14. dubna 2014 a ze dne 14. července 2014 o lidských právech osob se zdravotním postižením,
- s ohledem na článek 19 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), článek 6 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a článek 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, které zakazují všechny formy diskriminace, jakož i na články 21 a 26 této úmluvy, které stanovují práva osob se zdravotním postižením,
- s ohledem na usnesení Smíšeného parlamentního shromáždění AKT-EU o začlenění osob se zdravotním postižením v rozvojových zemích, které bylo přijato dne 23. listopadu 2011,
- s ohledem na zprávu o zdravotním postižení vydanou Světovou zdravotnickou organizací (WHO) a Světovou bankou v červnu 2011,
- s ohledem na zprávu Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 8. dubna 2016 s názvem „Committee on the Rights of Persons with Disabilities considers report of Uganda“ (Výbor pro práva osob se zdravotním postižením studuje zprávu k situaci v Ugandě),
- s ohledem na rezoluce Valného shromáždění OSN č. 65/186 a 64/131 o „naplnění rozvojových cílů tisíciletí pro osoby se zdravotním postižením do roku 2015 a v následujících letech“,
- s ohledem na pokyny EU o zdravotním postižení a rozvoji pro delegace a útvary EU,
- s ohledem na Agendu 2030 a cíle udržitelného rozvoje přijaté v New Yorku dne 25. září 2015,
- s ohledem na hodnotící zprávy o Ugandě ze dne 1. července 2016 o provádění Agendy 2030 s názvem „Ensuring that no one is left behind“ (Zajistit, aby nikdo nebyl opomenut), která byla předložena na zasedání politického fóra OSN na vysoké úrovni v New Yorku,

Čtvrtek, 15. března 2018

- s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2006 ⁽¹⁾ o zdravotním postižení a rozvoji,
 - s ohledem na svá předchozí usnesení o Ugandě,
 - s ohledem na čl. 135 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že v Ugandě je praktikováno zabíjení „z milosti“, při němž rodiče zdravotně postižených dětí tyto děti zabíjejí nebo je nechávají zemřít vyhladověním či odepřením lékařské péče, jelikož se domnívají, že pro je pro ně lepší zemřít, než trpět bolestivým a nevyčísitelným postižením;
- B. vzhledem k tomu, že Uganda není jedinou zemí, která se s tímto problémem potýká; vzhledem k tomu, že mnoho rozvojových zemí učinilo podstatný – byť dílčí – pokrok v začleňování osob se zdravotním postižením do rozvojových projektů;
- C. vzhledem k tomu, že někteří rodiče uvádějí, že akt zabít z milosti je nutný pro záchranu postiženého dítěte před celoživotním hlubokým utrpením; vzhledem k tomu, že přes svědectví některých matek a přeživších zůstává tato praxe tabuizována;
- D. vzhledem k tomu, že společenské stigma v Ugandě je tak silné, že matky a děti jsou komunitou zavrhovány, což jim přisuzuje nízký sociální status a znemožňuje účast na životě společnosti; vzhledem k tomu, že na matky je po letech boje poznamenaným úsilím a obětmi v péči o postižené dítě vyvíjen tlak, aby své vlastní děti zabíjely;
- E. vzhledem k tomu, že pověry o dětech narozených se zdravotním postižením je vystavují většímu nebezpečí násilí a vraždy, než děti bez zdravotního postižení; vzhledem k tomu, že děti se zdravotním postižením zůstávají objektem různých forem násilí, diskriminace a marginalizace kvůli negativním postojům, pověrám, přehlížení a sociálním normám a zvyklostem; vzhledem k tomu, že největší nebezpečí pro děti se zdravotním postižením představují mylné představy o jejich stavu, včetně toho, že přítomnost takového dítěte povede k tomu, že zdravotním postižením budou trpět další děti;
- F. vzhledem k tomu, že klany a velké rodiny vystavují matky přílišnému tlaku ve snaze o pochopení příčin postižení, když za něj na matky svalují vinu; vzhledem k tomu, že v některých případech byly matky z domácností manželů vyhnány poté, co porodily zdravotně postižené dítě;
- G. vzhledem k tomu, že lékaři a zdravotničtí pracovníci nerozumí a nedokážou vysvětlit povahu a příčinu špatného zdravotního stavu dítěte, a vzhledem k tomu, že systém zdravotní péče není dostatečně vybaven k tomu, aby diagnostikoval a léčil řadu různých postižení, která by mohla být omezena na minimum, nebo dokonce odstraněna; vzhledem k tomu, že odprání základních práv dětem se zdravotním postižením, jako je přístup ke zdravotní péči, vzdělávání, podpoře a rehabilitaci, vážně omezuje jejich schopnost plně rozvinout svůj potenciál;
- H. vzhledem k tomu, že Uganda je jedním ze 162 států, které podepsaly Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že Uganda tuto úmluvu a jejího opční protokol dne 25. září 2008 bez výhrad ratifikovala; vzhledem k tomu, že se Uganda zavázala, že osobám se zdravotním postižením přizná stejná práva, jako všem ostatním občanům;
- I. vzhledem k tomu, že v dubnu 2016 Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením zkoumal výsledky Ugandy při provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a vypracoval závěrečné připomínky a doporučení, v nichž bylo uvedeno, že „Výbor se znepokojením konstatuje, že právní předpisy a politiky neposkytují ochranu práv dětí se zdravotním postižením“ a „je rovněž znepokojen skutečností, že chybí informace o situaci neslyšících a hluchoslepých dětech a o opatřeních pro zajištění jejich ochrany a začlenění do společnosti“;
- J. vzhledem k tomu, ugandská vláda vydala řadu obecných právních předpisů a politik, které obsahují doložky o zdravotním postižení; vzhledem k tomu, že země disponuje právními předpisy, které jsou na téma zdravotního postižení konkrétně zaměřeny; vzhledem k tomu, že definice zdravotního postižení se může v jednotlivých právních předpisech lišit;

(1) Úř. věst. C 287 E, 24.11.2006, s. 336.

Čtvrtek, 15. března 2018

- K. vzhledem k tomu, že dvěma nejzávažnějšími překážkami pro začlenění osob se zdravotním postižením do ugandské společnosti je jejich relativní „neviditelnost“ a negativní přístup k nim; vzhledem k tomu, že mít děti se zdravotním postižením je důvodem k sociálnímu vyloučení pro rodinu, zejména matky, neboť zdravotně postižené děti jsou vnímány jako hanba a slabost rodiny;
- L. vzhledem k tomu, že ve venkovských oblastech Ugandy je jen málo podpůrných státních zařízení pro rodiče dětí se zdravotním postižením, a že proto rodiny, zejména matky samoživitelky, mají často problém se o své zdravotně postižené dítě adekvátně starat;
- M. vzhledem k tomu, že neexistují žádné oficiální údaje, jelikož ani policie ani justice v Ugandě tento jev nevyšetřuje; vzhledem k tomu, že kvůli nedostatku údajů je boj proti zabíjení z milosti obtížný;
- N. vzhledem k tomu, že práce skupin občanské společnosti a obránců lidských práv je pro zajištění práv marginalizovaných a zranitelných skupin zásadní; vzhledem k tomu, že nevládní organizace v Ugandě se potýkají při poskytování služeb dětem se zdravotním postižením a jejich rodičům s řadou problémů a překážek; vzhledem k tomu, že snahy o změnu situace a práci pozorovatelů v oblasti lidských práv v Ugandě komplikuje řada mylných představ o dětech se zdravotním postižením;
- O. vzhledem ke zvláštní úloze, kterou hrají sdružení osob se zdravotním postižením při zastupování jejich specifických zájmů na politické scéně i u široké veřejnosti a při informování o nich; vzhledem k tomu, že panuje nedostatek informací, na jejichž základě by se mohla široká veřejnost dozvědět o kulturních zvyklostech, které osoby se zdravotním postižením stigmatizují, brání jejich rozvoji a znemožňují jim požívat stejných práv, jako ostatní členové společnosti;
1. důrazně odsuzuje neoprávněné a nelidské zabíjení dětí a novorozenců se zdravotním postižením; vyjadřuje své hluboké znepokojení nad tím, že jsou děti se zdravotním postižením v Ugandě a všech dalších dotčených zemích „z milosti“ zabíjeny; vyzývá k ukončení tohoto násilí, krutosti a mučení, které jsou tímto na dětech vykonávány;
 2. vyzývá orgány Ugandy a všech dalších zemí, v nichž k zabíjení dětí „z milosti“ a k jejich rituálnímu zabíjení dochází, aby se zavázaly k tomu, že budou bojovat proti pověrám, na jejichž základě se děti stále stávají oběťmi těchto aktů;
 3. připomíná, že základní odpovědností státu je chránit své občany, včetně jejich zranitelných skupin; připomíná ugandským orgánům jejich povinnost dodržovat ústavu své země, zejména článků 21, 32 a čl. 35 odst. 1, kde se uvádí, že zdravotně postižené osoby mají právo na úctu a lidskou důstojnost a že stát a společnost přijmou vhodná opatření, aby se zajistilo, že tyto osoby plně rozvinou svůj duševní a fyzický potenciál;
 4. připomíná zvláštní povinnost ugandského parlamentu vůči osobám se zdravotním postižením, která je zakotvena v čl. 35 odst. 2 ústavy, podle nějž by měl parlament uzákonit náležité právní předpisy k ochraně osob se zdravotním postižením; vyzývá ugandský parlament, aby podporoval opatření přijatá na podporu občanských a lidských práv osob se zdravotním postižením;
 5. požaduje podporu pro rodiny osob se zdravotním postižením, tak aby mohly své děti vychovávat v domácím prostředí; vyzývá ugandskou vládu k rozvíjení kvalitních podpůrných služeb pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením v celé zemi, včetně dostatečné finanční podpory a výhod pro rodiny, tak aby mohly o své postižené děti řádně pečovat;
 6. vybízí orgány, aby zajistily sociální povědomí a informovanost o situaci zdravotně postižených osob a školení pro poskytování podpory, informací a poradenství pro rodiče a pečovatele o děti se zdravotním postižením, s cílem usnadnit účast těchto dětí na komunitním životě;
 7. vyzývá ugandskou vládu, aby zajistila, že lékaři, kteří přicházejí do přímého styku s osobami se zdravotním postižením a jejich zdravotními problémy, budou odpovídajícím způsobem vzděláni a budou citliví k potřebám těchto pacientů;

Čtvrtek, 15. března 2018

8. oceňuje, že byl v roce 2007 vypracován zákon o komisi pro rovné příležitosti, jehož cílem je prosazovat rovné příležitosti pro marginalizované skupiny, včetně osob se zdravotním postižením;
 9. vítá vytvoření ugandské komise pro lidská práva (UHRC) v souladu s Ústavou Ugandské republiky z roku 1995; připomíná její úlohu, mimo jiné při vytváření a udržení povědomí společnosti o ustanoveních této ústavy, jakožto základního zákona ugandských občanů, a při monitorování dodržování mezinárodních závazků v oblasti lidských práv ze strany vlády;
 10. vyzývá ugandskou komisi pro lidská práva, aby vypracovala konkrétní národní plán pro výkon své monitorovací funkce a aby prosazovala strukturovanější a institucionalizovanou interakci se všemi organizacemi zdravotně postižených osob v zemi;
 11. vybízí orgány, aby zajistily registraci všech dětí při narození, včetně těch se zdravotním postižením;
 12. vyzývá ugandské orgány, aby vyvíjely větší úsilí o zvýšení povědomí o právech a důstojnosti dětí se zdravotním postižením v Ugandě; v této souvislosti zdůrazňuje, že důležitou roli v boji proti stigmatizaci hraje vzdělání; velmi zdůrazňuje klíčovou úlohu, kterou hrají sdružení osob se zdravotním postižením při zvyšování povědomí o začleňování osob se zdravotním postižením a o výzvách, jimž čelí;
 13. zdůrazňuje, že sdělovací prostředky by měly hrát aktivnější roli při boření stereotypů a prosazování inkluze; vyzývá aktéry rozhodovacích procesů na mezinárodní, národní a místní úrovni, aby zajistili a podporovali zvyšování povědomí o této problematice prostřednictvím sdělovacích prostředků, vzdělávacích politik a veřejných kampaní;
 14. vyjadřuje vážné znepokojení nad rostoucím počtem fyzických útoků na obránce lidských práv a skupiny občanské společnosti, jako je Fórum pro povědomí o lidských právech a jejich prosazování; naléhavě vyzývá ugandské orgány, aby zaručily bezpečnost obránců lidských práv, stíhaly útoky na ně a umožnily jim vykonávat svou práci bez zastrašování a překážek;
 15. vybízí Komisi a členské státy, aby podpořily snahy ugandské vlády, nevládních organizací a občanské společnosti o vypracování a uplatňování politik zaměřených na potřeby a práva osob se zdravotním postižením, které budou založeny na nediskriminaci, sociálním začleňování a rovném přístupu ke zdravotní péči a sociálním službám;
 16. vyzývá k výměně osvědčených postupů mezi rozvojovými a rozvinutými zeměmi; žádá Komisi, aby vytvořila platformu, společně s dalšími mezinárodními dárci, v jejímž rámci by se odehrávala výměna osvědčených postupů v oblasti začleňování zdravotně postižených dětí; vyzývá Komisi, aby v plném rozsahu splnila své závazky vyplývající z článku 32 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením;
 17. vyzývá EU, aby využívala politického vlivu, který jí poskytují programy rozvojové pomoci, zejména programy rozpočtové podpory, s cílem posílit ochranu a podporu lidských práv v Ugandě; vybízí Komisi, aby ověřila, zda by nebylo možno poskytovat účinnější pomoc, buď prostřednictvím financování nebo koordinace s místními institucemi, s cílem zvýšit kvalitu lékařské pomoci dětem se zdravotním postižením, a rozšířit tak naléhavě potřebnou podporu jejich rodinám;
 18. zdůrazňuje, že je třeba podporovat politiky začleňování na všech příslušných fórech OSN a mezinárodních fórech, vzhledem k tomu, že se problematika zdravotního postižení v současné době při mnoha mezinárodních diskusích na vysoké úrovni neobjevuje, ačkoli musí v politické agendě zaujímat přední místo;
 19. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, prezidentovi Ugandské republiky, předsedovi ugandského parlamentu a Africké unii a jejím institucím.
-